

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu	
Charakter predkladaného materiálu	☒ Materiál nelegislatívnej povahy
	☐ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
Termín začiatku a ukončenia PPK	
	Začiatok: 11.6.2019 Ukončenie: 14.6.2019
Predpokladaný termín predloženia na MPK*	12.6.2019
Predpokladaný termín predloženia na Rokovanie vlády SR*	26.6.2019

2. Definícia problému
<p>Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 580 z 12.12.2018 k návrhu problematiky transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny schválila pokračovanie všeobecného hospodárskeho záujmu, ktorý však má skončiť najneskôr v roku 2023. Vláda zároveň rozhodla o vypracovaní Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, ktorý zabezpečí transformáciu ekonomiky regiónu.</p> <p>Pre potreby vypracovania akčného plánu bola v prvom kroku spracovaná analýza súčasného stavu regiónu hornej Nitry v súvislosti s transformáciou z uhoľnej ekonomiky. Analýza mala za cieľ potvrdiť, resp. vyvrátiť hypotézy stavu regiónu v rôznych oblastiach a tiež identifikovať hlavné problémy regiónu pre nastavenie správnych východísk pre tvorbu akčného plánu. Analyzované boli viaceré oblasti, ako napríklad nezamestnanosť, demografia, ekonomika, aktivita malých a stredných podnikov, kvalita infraštruktúry, energetika, životné prostredie, zdravie obyvateľstva, kvalita života a riadenie procesu transformácie.</p> <p>V rámci akčného plánu je teda potrebné riešiť otázky možného nárastu nezamestnanosti, ktorá môže vyplývať z útlmu banskej činnosti, z toho vyplývajú otázky sociálnej podpory a asistencie skupinám obyvateľstva, ktoré budú transformáciou regiónu najviac ohrozené, prispôbením vzdelávania a rekvalifikácií v regióne potrebám nových ekonomických sektorov, zvyšovanie atraktivity regiónu pre mladú generáciu vo forme kultúrnych, voľnočasových a rekreačných možností. Ďalej je región hornej Nitry vplyvom banskej činnosti, výroby elektriny z hnedého uhlia, ako aj vplyvom iných priemyselných výrobných značne znečistený. Banská činnosť má vplyv tiež na zdravie zamestnancov baní a znečistenie životného prostredia má negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva, takže bude potrebné riešiť aj otázky týkajúce sa zlepšenia zdravotnej starostlivosti obyvateľstva, zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb, a ďalej sú to otázky zamerané na odstraňovanie environmentálnych vplyvov vyvolaných banskou činnosťou a činnosťou iných znečisťujúcich priemyslov v regióne, rozvoj udržateľnej energetiky, vrátane budúceho riešenia výroby a dodávky tepla v regióne a na celkové zlepšovanie životného prostredia, ktoré je v regióne dlhodobo znečistené.</p>
3. Ciele a výsledný stav
<p>Materiál navrhuje riešenia pomocou 4 základných pilierov, ktoré sú ďalej rozpracované na priority a opatrenia. Sumarizuje východiskovú situáciu a želaný cieľový stav v rámci každého piliera a popisuje ciele jednotlivých opatrení. Súčasťou tvorby akčného plánu bol tiež zber potenciálnych indikatívnych projektov s cieľom zistiť záujem o realizáciu projektov, ktoré by mohli byť súčasťou akčného plánu, zistiť potenciálnych nositeľov projektov, a tiež analyzovať, ako tieto indikatívne projekty pomáhajú naplňovať ciele jednotlivých pilierov, priorit</p>

<p>a opatrení akčného plánu.</p> <p>Navrhuje sa viaczdrojové financovanie pre projekty, a to ešte z tohto programového obdobia 2014-2020 ako aj príprava na budúce programové obdobie.</p> <p>Navrhuje sa pripraviť zákon o zabezpečení garancie nákladov sociálneho zabezpečenia a poistenia na úhradu povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a odškodnenie pre stratu príjmu z činnosti zamestnanca v dôsledku nezamestnanosti baníkom postihnutých útlmom banskej činnosti v regióne hornej Nitry. Je potrebné pripraviť notifikáciu v zmysle rozhodnutia Rady č. 2010/787/EÚ Program postupného doťaženia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí dobývacích priestorov Handlová, Nováky I. s využitím poskytnutia pomoci na pokrytie mimoriadnych nákladov v zmysle článku 4 rozhodnutia Rady o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie 2010/787/EÚ. Ďalej zabezpečiť v spolupráci s organizáciou, ktorá má určený dobývací priestor zmenu evidencie zásob uhlia a v zmysle zákona č. 44/1988Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v zmysle §14 a ods. 2 bodu c) citovaného zákona, s tým že ide o zásoby, ktorých dobývanie by ohrozilo dôležité verejné záujmy, najmä ochranu životného prostredia, a význam ochrany prevyšuje záujem na vydobytí týchto zásob; význam ochrany prevyšujúcej záujem na vydobytí týchto zásob preukáže Ministerstvo životného prostredia SR Obvodnému banskému úradu v Prievidzi prostredníctvom Ministerstva hospodárstva SR, v nadväznosti na Program postupného doťaženia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí dobývacích priestorov Handlová a Nováky I. Je potrebné zabezpečenie navýšenia prostriedkov do rozpočtovej kapitoly Ministerstva hospodárstva SR pre stratu príjmu z činnosti zamestnanca v dôsledku nezamestnanosti baníkom postihnutých útlmom banskej činnosti a štátnu pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov vrátane odstúpného pre zamestnancov podľa rozhodnutia Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie č. 2010/787/EÚ.</p> <p>Preskúmať možnosti príslušnej legislatívy pre zabezpečenie banskej záchranej služby s postavením v integrovanom záchrannom systéme vrátane doriešenia spôsobu financovania a úhrady nákladov na vybavenie, činnosť a udržiavanie hlavnej banskej záchranej stanice a zabezpečovanie stálej pohotovostnej služby.</p>
<p>4. Dotknuté subjekty</p> <p>Samospráva, podnikateľský a neziskový sektor</p>
<p>5. Alternatívne riešenia</p> <p>Alternatívou k implementácii akčného plánu je tzv. nulový variant, v ktorom by útlm banskej činnosti v regióne prebiehal bez podpory pre priority a opatrenia definované v akčnom pláne. Postupný útlm banskej činnosti môže viesť k nárastu nezamestnanosti v krátkodobom horizonte, už od roku 2019 a potom postupne podľa harmonogramu uzatvárania jednotlivých ťažobných polí. Bez tvorby nových pracovných miest môže nezamestnanosť v okrese Prievidza stúpnuť na 8-10%, pričom štruktúra nezamestnaných z banskej činnosti bude sťažovať ich ďalšie uplatnenie na trhu práce (45% zamestnancov v ťažbe uhlia je dnes vo veku 50 a viac rokov, 46% má ukončené stredné odborné učilište bez maturity). Bez podpory vo forme tzv. tvrdých aj mäkkých opatrení na trhu práce bude táto skupina ľudí ohrozená stratou príjmu, ako aj sťaženým prístupom k novým pracovným príležitostiam. Väčším problémom regiónu je však starnutie obyvateľstva a negatívna migrácia, čo naznačuje, že región napriek súčasnej nízkej nezamestnanosti nie je dostatočne atraktívny pre mladú generáciu. V regionálnej ekonomike chýba viac pracovných príležitostí s vyššou pridanou hodnotou. Pridaná hodnota v priemysle v regióne je nižšia ako slovenský priemer, región je tiež pod slovenským priemerom z hľadiska aktivity malých a stredných podnikov. Bez vytvorenia atraktívnych pracovných miest, a taktiež bez zlepšenia celkovej kvality života v regióne, vrátane kultúrnych a voľnočasových aktivít, vzdelávania, prípadne zlepšenia dostupnosti bývania, sa nezvýši atraktivita regiónu, a negatívny trend migrácie ľudí z regiónu bude pokračovať.</p> <p>V regióne je tiež historický nedostatok investícií do infraštruktúry. Priemerný čas dojazdu na diaľničnú sieť v regióne je 1 hodina, vysoký podiel ciest I., II. aj III. triedy je v nevyhovujúcom stave. Bez investícií do infraštruktúry nebude zabezpečené dostatočné prepojenie regiónu s inými regiónmi, čo môže mať dopad na lákanie nových investícií potrebných pre tvorbu pracovných miest, ktoré nahradia stratené pracovné miesta v banskom priemysle.</p> <p>Región hornej Nitry je vplyvom banskej činnosti, výroby elektriny z hnedého uhlia, ako aj vplyvom iných priemyselných výrob značne znečistený. 55% obyvateľov v regióne žije v oblasti so zhoršeným životným prostredím. Aj keď podľa zákona bude banská spoločnosť povinná vykonať základné opatrenia na odstránenie vplyvov banskej činnosti na životné prostredie, bez dodatočných opatrení môžu ostať ďalšie environmentálne vplyvy nedoriešené. Banská spoločnosť má vytvorené rezervy na uzatváranie ťažobných polí a ukončovanie banskej činnosti, tieto však nebudú v dostatočnej výške a bez dodatočnej štátnej pomoci nebudú stačiť na vykonanie všetkých potrebných opatrení.</p> <p>Banská činnosť má vplyv na zdravie zamestnancov baní a znečistenie životného prostredia má negatívny vplyv</p>

na zdravie obyvateľstva. Miera invalidity v okrese Prievidza je väčšia o 46% v porovnaní so slovenským priemerom (9,1% oproti 13,3%). Bez realizácie podpory opatrení v oblasti zdravotníctva sa nedá očakávať zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva v regióne.
6. Vykonávacie predpisy
Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☒ Áno ☐ Nie <i>Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:</i>
Zákon o zabezpečení nákladov sociálneho zabezpečenia a poistenia na úhradu povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a odškodnenie pre stratu príjmu z činnosti zamestnanca v dôsledku nezamestnanosti baníkom postihnutých útlmom banskej činnosti v regióne hornej Nitry.
7. Transpozícia práva EÚ
Nie
8. Preskúmanie účelnosti**

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** nepovinné

9. Vplyvy navrhovaného materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby pre občana z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky
Prostriedky zo ŠR na krytie legislatívy budú vyčlenené.
11. Kontakt na spracovateľa
Zuzana Nádaská, odbor prierezových priorít, Centrálny koordinačný orgán, Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, Štefánikova 15, Bratislava
Tel. č. 02/2092 8072
zuzana.nadaska@vicepremier.gov.sk
12. Zdroje

Pri spracovaní analýzy a akčného plánu, a z toho vyplývajúcej doložky vplyvov, boli využité viaceré dáta a zdroje, ktoré sú uvedené v prílohe akčného plánu. Medzi dáta, ktoré boli použité, patria napríklad štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky, Eurostat-u, predchádzajúce štúdie, ktoré boli spracované (štúdiá Európskej komisie alebo Slovenskej akadémie vied), údaje od spoločností HBP a Slovenské elektrárne, údaje z medzinárodných štúdií k problematike transformácie uhoľných regiónov a pod. Ďalšie vstupy boli získané prostredníctvom pracovných stretnutí s predstaviteľmi rôznych zainteresovaných subjektov, ako napríklad miestne samosprávy, neziskové organizácie, malé a stredné podniky, veľkí zamestnávateľia v regióne, ministerstvá a pod.

13. Stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK

I. Úvod: Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu dňa predložil Stálej pracovnej komisii na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „Komisia“) na predbežné pripomienkové konanie materiál: „Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra.“

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K vplyvom na životné prostredie

V Analýze vplyvov na životné prostredie Komisia požaduje popísať vplyv predkladaného materiálu na jednotlivé zložky životného prostredia. Predkladateľ v analýze síce popisuje opatrenia, ktoré môžu pozitívne ovplyvniť životné prostredie, no nešpecifikuje či pôjde o priame či nepriame vplyvy ani ich závažnosť. Opatrenia v energetike pravdepodobne budú mať priamy vplyv na zlepšovanie kvality ovzdušia, no predkladateľ ich vôbec neuvádza.

Odpoveď:

V ďalších aktualizáciách materiálu – každoročne vyhodnocovaný a aktualizovaný – bude bližšie dopracovaný vplyv na životné prostredie. V súčasnosti ešte sa čaká na štúdiu Jaspers o budúcom riešení výroby a dodávky tepla, ktoré budú taktiež zapracované v najbližšej aktualizácii akčného plánu podľa bodu B.1 navrhovaného uznesenia.

K sociálnym vplyvom

Keďže sa predložená analýza sociálnych vplyvov zaoberá potenciálnym poklesom ceny elektriny po roku 2023 pre spotrebiteľov elektriny v súvislosti s časťou tarify za prevádzkovanie systému pokrývajúcu náklady na výrobu elektriny z domáceho uhlia, ktorá po ukončení všeobecného hospodárskeho záujmu na výrobe elektriny z domáceho uhlia prestane existovať, Komisia považuje za potrebné doplniť túto časť analýzy aj o zhodnotenie vplyvov v súvislosti s predpokladaným vývojom cien elektriny a plynu pre koncových užívateľov, ktorými sú domácnosti, aj osobitne počas navrhovanej transformácie, teda počas platnosti všeobecného hospodárskeho záujmu.

Odpoveď:

Obdobnú pripomienku uplatnilo aj MF SR a v predmetnom materiáli bol text upravený. V súčasnosti ešte sa čaká na štúdiu Jaspers o budúcom riešení výroby a dodávky tepla, ktoré budú taktiež zapracované v najbližšej aktualizácii akčného plánu podľa bodu B.1 navrhovaného uznesenia.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

súhlasné stanovisko s návrhom na dopracovanie

s materiálom, ktorý bol predložený na záverečné posúdenie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Stanovisko Komisie k doložke je súčasťou materiálu predkladaného na rokovanie vlády Slovenskej republiky alebo na schválenie ministromi, vedúcemu, predsedovi alebo riaditeľovi ostatného ústredného orgánu štátnej správy alebo vedúcemu iného orgánu.

Ing. Rastislav Chovanec, PhD.
predseda komisie

